

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

okmd

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567
ของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ของ สปร. ในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็น ดังต่อไปนี้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดย พิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความ เสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ ดังนี้

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า 5 ครั้งต่อปี หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ 10 ขึ้นไป)
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 4 ครั้งต่อปี หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ 10)
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ 5)
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่า ร้อยละ 3)
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้งต่อปี หรือเหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสียหายนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน ดังนี้

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก (ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป)
4	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง (ตั้งแต่ 1,500,000 - 2,000,000 บาท)
3	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง (ตั้งแต่ 1,000,000 - 1,500,000 บาท)
2	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ (ตั้งแต่ 500,000 - 1,000,000 บาท)
1	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก (ต่ำกว่า 500,000 บาท)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ ถูกกลโกงข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้า ตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	<ul style="list-style-type: none"> - ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	- แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยแบ่งระดับความความเสี่ยงการทุจริต
ดังนี้

1. สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
2. สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
3. สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
4. สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

Risk Score					
โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

ของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ/ความรุนแรง (I)	ระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
(1) การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558	1) การใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้บุคคลหรือผู้รับบริการโดยมิชอบ 2) เรียกรับสินบนของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าโดยอาศัยการปฏิบัติหน้าที่	1	1	ความเสี่ยงระดับต่ำ	1) มีมาตรการที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการที่มีความโปร่งใส เช่น การปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานหรือคู่มือการให้บริการประชาชนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อควบคุมการใช้ดุลยพินิจให้มีมาตรฐานเดียวกัน การเปิดเผยคู่มือการให้บริการ ประชาชนในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และเปิดเผยในระบบออนไลน์ เป็นต้น 2) ทบทวน/จัดทำคู่มือการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนของ สบร. เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่ได้กำหนดไว้ ไปสู่การปฏิบัติ มีการบังคับใช้ หรือมีการวางระบบการขับเคลื่อนในหน่วยงาน	สบร. สพร. และส่วนงานกลาง
(2) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเรียกรับสินบนเป็นการตอบแทน	2	2	ความเสี่ยงระดับต่ำ	มีมาตรการหรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในหน่วยงานถือปฏิบัติ	สำนักงานบริหารจัดการ

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาส เกิด (L)	ผลกระทบ/ ความรุนแรง (I)	ระดับความ เสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
(3) การจัดซื้อจัดจ้าง	1) ผู้มีอำนาจอนุมัติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเรียก รับผลประโยชน์/สินบน เพื่อดำเนินการซื้อจากผู้ประกอบการที่ตนเองรู้จักหรือเคยเป็นผู้รับจ้างกับสำนักงานมาก่อน	1	2	ความเสี่ยง ระดับต่ำ	1) ผู้บังคับบัญชาควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด 2) ทบทวน/จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	ฝ่าย อำนาจการ
	2) เจ้าหน้าที่ตรวจรับงาน ไม่ดำเนินการตรวจรับตามระเบียบ หรือมีการเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	1	2	ความเสี่ยง ระดับต่ำ	จัดทำคู่มือ/แนวทางการตรวจรับงาน	
(4) การบริหารงาน บุคคล	1) กระบวนการสรรหาเจ้าหน้าที่ อาจมีการนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงานในหน่วยงาน โดยอาจเรียกรับผลประโยชน์หรือรับสินบน	2	2	ความเสี่ยง ระดับต่ำ	กำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนมีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหา รวมทั้งผู้บริหารควบคุมและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	สำนัก บริหาร จัดการ (งาน ทรัพยากร บุคคล)
	2) เรียกรับสินบนหรือประโยชน์ตอบแทนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อเอื้อผลประโยชน์ หรือเลื่อนตำแหน่ง ความดีความชอบพิเศษให้แก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่เป็นธรรม	1	1	ความเสี่ยง ระดับต่ำ	ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามมาตรการ/กฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด	

สำนักบริหารจัดการ

okmd

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

69/18-19 อาคารมิว บิล딩 (วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล)

ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-21056500 โทรสาร 0-2105-6556,8

www.okmd.or.th